

Hiilipörssi Oy
Wilhelm Schildtin katu 11 B 30
40740 JYVÄSKYLÄ

Metsähallitus
Ståhlberginkatu 2-4
Haapajärvi

Viite: Selvityspyyntö 8.9.2025, selvitys 28.10.2025

Lausunto Joutennevan ja Tummunnevan suoalueiden ennallistamisen aiheuttamaan kuormitukseen, Lestijärvi

Asian taustaa

Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (jäljempänä ELY-keskus) ympäristö ja luonnonvarat -vastualue on tutustunut viitekohdassa mainittuun selvitykseen Lestijärven Joutennevan ja Tummunnevan suoalueiden ennallistamisesta ja tehnyt maastotarkastuksen alueelle 12.11.2025. ELY-keskus vastaanotti ilmoituksen ennallistamistoimista 12.8.2025, jossa pyydettiin selvitystä ennallistamisen vesistövaikutuksista.

Suoalueiden ennallistaminen aloitettiin vuonna 2018. Ennallistamisen tavoitteena oli ojitetuilta soilta vapautuvien kasvihuonekaasujen määrän vähentäminen ja ojitusaluiden vesistövaikutusten vähentäminen sekä ojitusten muuttamien suoymäki- ja suoyhdistymien biodiversiteetin lisääminen. Joutennevan osa-alueen pinta-ala on 395 ha ja Tummunnevan vastaava on 340 ha. Ennallistaminen on toteutettu alueilla patomalla ja ojja tukkimalla sekä ohjaamalla vesiä suoalueelle. Hankkeen suunnittelun on tehnyt Sakari Rehell (Metsähallitus, luontopalvelut) ja työn toteutuksesta vastasi Suomen luonnonsuojeluliitto. Ennallistaminen toteutettiin kiinteistöllä 421-893-1-0, jonka omistaa Metsähallitus.

Vedet johtuvat alueelta Lehtosenjokeen ja siitä edelleen Lestijärveen. Lehtosenjoki sijaitsee n. 300 m päässä Joutennevan ennallistamiskohteesta.

Kuva 1. Ennallistamisalueen sijainti. Kartta sisältää Maanmittauslaitoksen 12/2025 aineistoa.

Maastokäynnin havaintojen mukaan suoalueet olivat lähteneet ennallistumaan odotetusti. Päästöjä vesistöön ei havaittu maastokäynnillä, vaan alueelta poistuva vesi oli silmämääräisesti kirkasta. Vesi poistui suoalueilta pääosin pintavaluntana, mikä vähentää merkittävästi kuormitusta alapuoliseen vesistöön.

Kuva 2. Joutennevan vesi oli padottu suoalueelle (vas. kuva). Vesi poistui alueelta pintavaluntana (oik. kuva)

Kuva 3. Tummunnevan suoalue oli alkanut ennallistua odotetusti.

ELY-keskuksen lausunto ojituksesta

Vastaanottavat vesistöt ja vesienhoito

Joutenneva ja Tummunneva sijaitsevat Lehtosenjoen valuma-alueella (51.05). Lehtosenjoki saa alkunsa Lehtosenjärvestä. Joen valuma-alue on suovaltainen ja vesi onkin varsin tummaa ja melko hapanta. Osa valuma-alueen soista on ojitettu, osa luonnontilassa. Joen päällislevät, pohjaeläimet ja kalasto ilmentävät hyvää-erinomaista ekologista tilaa. Valtioneuvoston v. 2021 hyväksymän vesienhoitosuunnitelman mukaan Lehtosenjoen ekologinen tila on hyvä. Hyvä tila on kuitenkin uhattuna alueen maankäytön vuoksi.

Lehtosenjoki laskee Lestijärveen, joka on Keski-Pohjanmaan suurin (65 km²) ja merkittävin järvi. Se on varsin luonnontilainen ja luonnontaloudellisesti arvokas. Osa järvestä on suojeltu osana Natura-verkostoa. Järvi sijaitsee valuma-alueensa latvaosissa, jossa asutus on harvaa. Maatalouden merkitys kuormittajana on melko vähäinen, mikä korostaa metsätalouden kuormituksen merkitystä. Valuma-alueen soita on ojitettu melko tehokkaasti, mutta myös luonnontilaisia alueita löytyy.

Lestijärvi on toistaiseksi luokiteltu erinomaiseen ekologiseen tilaan. Suuri osa tilaa mittaavista laatutekijöistä, kuten ravinnepitoisuudet ja kalasto ilmentävät lähes luonnontilaan verrattavia olosuhteita. Valuma-alueen maankäytön seurauksena olosuhteet järvessä ovat kuitenkin

hiljalleen muuttuneet ja erinomaisen tilan voidaan katsoa olevan uhattuna. Järveen on pitkän ajan kuluessa kertynyt orgaanista kuormitusta. Typpipitoisuudet ja väriarvot ovat olleet kasvusuunnassa, samoin järven rantavyöhykkeellä, esimerkiksi vesikasvillisuudessa on havaittu hitaasta rehevöitymiskehityksestä kieliviä muutoksia. Metsätaloudesta ja soiden ojituksesta aiheutunut kuormitus on mahdollisesti vuosikymmenten kuluessa myös muuttanut Lestijärveä luontaista tummavetisemmäksi, mikä ei näy suoraan vesien tilan luokituksessa. Ominaisuuksiensa vuoksi Lestijärveä voidaan pitää kuormitukselle ja pilaantumiselle herkkänä järvenä. Järven vedenlaatu on myös keskeisen tärkeä alapuolisen Lestijoen vedenlaadulle ja ekologiselle tilalle.

Ojittamattomat suot ovat luontaisia vedenpidätysalueita, jotka tasaavat virtaamia. Suon ojittaminen puolestaan heikentää alueen vedenpidätyskykyä ja aiheuttaa runsasta kiintoaine-, ravinne-, rauta- ja humuskuormitusta alapuolisiin vesistöihin, heikentäen niiden tilaa. Ojitukset myös kiihdyttävät vesien tummumista, millä on haitallisia vaikutuksia vesistöjen ekologiaan. Etenkin runsaiden valumien aikaan kuormitus pääsee ojitetulta alueelta nopeasti liikkeelle. Nykytiedon mukaan kuormitus jatkuu vuosikymmeniä ojituksen jälkeen. Tulevaisuudessa ilmastonmuutos uhkaa edelleen voimistua virtaamien vaihtelua. Lisääntyvät sateet ja lyhenevä lumipeitteinen aika kasvattavat virtaamia syys- ja talviaikaan, kun taas kesällä alueet voivat kärsiä kuivuudesta. Kuivina aikoina pohjaveden pinnan lasku turvemilla lisää turpeen hajoitusta, sateiden ja tulvien aikaan kuormitus lähtee liikkeelle.

Ennallistamisella pyritään palauttamaan suon luontainen vesitalous ja ominaisuudet. Ojia tukkimalla ja patoamalla saadaan nostettua vedenpinnan tasoa suolla ja hidastettua veden virtausta, mikä vähentää kuormitusta alapuolisiin vesistöihin. Kun vesi poistuu ojien sijaan suoalueen läpi, se samalla suotautuu, jolloin kiintoainetta ja ravinteita pidätty kasvillisuuteen.

Ennallistamisen vaikutukset eivät välttämättä näy alapuolisten vesistöjen veden laadussa kovin nopeasti ja alkuvaiheessa kuormitus saattaa lyhytaikaisesti jopa kasvaa. Pitkällä aikavälillä Joutennevan ja Tummunnevan kaltaisten laajojen suoalueiden ennallistamisen voidaan odottaa vaikuttavan myönteisesti Lehtosenjoen ja Lestijärven tilaan.

Vesilain mukaisen luvan lupatarvearvio

ELY-keskus katsoo, että Joutennevan ja Tummunnevan ennallistaminen on toteutettu asiantuntevasti ja saatujen tietojen pohjalta voidaan arvioida, että hankkeen vesistövaikutukset ovat pitkällä aikavälillä positiiviset. Hankkeen ei katsota aiheuttaneen ympäristönsuojelulain 5 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua pilaantumista vesialueella.

ELY-keskus katsoo myös, ettei ennallistaminen ole aiheuttanut vesilain 3 luvun 3 §:n mukaisia vaikutuksia, jolloin hankkeen on voinut toteuttaa ilman vesilain mukaista lupaa.

Asian on esitellyt ylitarkastaja Erika Saarenpää ja ratkaissut vesien ja maatalouden ympäristönsuojeluryhmän ryhmäpäällikkö Jenny Skuthällä. Asian käsittelyyn ovat osallistuneet vesistöyksikön ylitarkastaja Pia Vesisenaho Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen Ympäristö- ja luonnonvarat -vastuualueelta.

Merkintä sähköisestä hyväksymisestä on asiakirjan viimeisellä sivulla.

TIEDOKSI

Lestijärven kunnan ympäristönsuojeluviranomainen

Tämä asiakirja EPOELY/6410/2025 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument EPOELY/6410/2025 har godkänts elektroniskt

Saarenpää Erika 18.12.2025 16:34

Skuthälla Jenny 18.12.2025 15:31